

Lausunto Vantaan Energia Oy:n hiilidioksidin talteenottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VD/3784/11.00.03.00/2025

JV/MRA/AV, AO, MV

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lausuntoa Vantaan Energia Oy:n hiilidioksidin talteenottoa, siirtoa ja välivarastointia koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnot tulee toimittaa viimeistään 12.6.2025.

Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/VE-CO2-talteenotto-YVA. Ne ovat lisäksi nähtävillä 14.5.2025–12.6.2025 muun muassa Tikkurilan Vantaa-Infossa, Ratatie 11A, 2. krs (Dixi), 01300 Vantaa.

YVA-ohjelma

Vantaan Energia Oy suunnittelee Vantaan Långmossebergenin jätevoimalan yhteyteen hiilidioksidin talteenottolaitosta. Laitoksen tarkoituksena on ottaa talteen alueen jätteenpolttoyksiköiden savukaasujen hiilidioksidi. Hiilidioksidi siirretään maanalaista siirtoputkistoa pitkin tai vaihtoehtoisesti autokuljetuksin Helsingin Vuosaaren sataman alueelle rakennettavaan välivarastoon. Satamasta hiilidioksidi kuljetetaan laivoilla varastoitavaksi geologiseen varastoon.

Kaikissa hankkeen toteuttamisen vaihtoehtoissa Vantaan Energian jätevoimalan kiinteistölle rakennetaan hiilidioksidin (CO₂) talteenottolaitos koko jätevoimalan jätteenpolttokapasiteetille. Talteen otettavan hiilidioksidin määrä on noin 700 000 tonnia vuodessa.

Hankkeen vaihtoehdot:

- VE0: Hanketta ei toteuteta. Ympäristön nykytila ei muutu.
- VE1: Talteen otettu kaasumainen hiilidioksidi johdetaan maanalaista siirtoputkistoa pitkin Helsingin Vuosaaren sataman alueelle rakennettavalle nesteytyslaitokselle. Nesteytettyä hiilidioksidia välivarastoidaan Vuosaaren sataman alueella.
- VE2: Talteen otettu hiilidioksidi nesteytetään jätevoimalan alueelle rakennettavassa nesteytyslaitoksessa. Nesteytetty hiilidioksidi johdetaan maanalaista siirtoputkistoa pitkin Helsingin Vuosaaren sataman alueelle rakennettavalle välivarastolle.
- VE3: Talteen otettu hiilidioksidi nesteytetään jätevoimalan alueelle rakennettavassa nesteytyslaitoksessa. Nesteytetty hiilidioksidi kuljetetaan säiliöautokuljetuksilla Helsingin Vuosaaren sataman alueelle rakennettavalle välivarastolle.

Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 hiilidioksidin maanalaisen siirtoputkiston reitti kulkee jätevoimalan alueelta kohti etelää alittaen Porvoonväylän ja Kehä III:n. Siirtoputkiston vaihtoehtoiset reittisuudet A ja B erkanevat Kehä III:n alituksen jälkeen.

- Reittisuus A kulkee kohti etelää Storängenin ja Långåkernin peltoalueilla. Reittisuus A tulee Nybondasin kohdalla Itäväylän länsipuolelle.
- Reittisuus B jatkaa Kehä III:n alituksen jälkeen Kehä III:n länsipuolella kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin. Siirtoputkisto alittaa Itäväylän ja kulkee Itäväylän itäpuolella kohti etelää. Nybondasin kohdalla reittisuus B alittaa Itäväylän ja siirtyy sen länsipuolelle.

Tämän jälkeen vaihtoehtoiset reittiosuudet kohtaavat ja siirtoputkisto kulkee Itäväylän, Kallvikintien, Niinisaarentien ja Itäreimarintien rinnalla Vuosaaren satama-alueelle saakka.

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 10.6.2025

Ympäristöpalveluiden päällikön esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto Vantaan Energia Oy:n hiilidioksidin talteenottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, UUDELY/824/2025.

Luonto

Hankkeen luontovaikutusten on arvioitu olevan pääosin suoria rakentamisesta johtuvia vaikutuksia jätevoimalan alueella ja siirtoputken alueella. YVA-ohjelmassa on tarkasteltu hankealueen ja sen ympäristön luontotyyppejä, lajistoa, luonnonsuojelualueita, Natura 2000 -alueita, ekologistia yhteyksiä sekä muita arvokkaita luontokohteita. Tiedot perustuvat Vantaan ja Helsingin kaupunkien sekä muiden tahojen luontotietoihin ja paikkatietoaineistoihin sekä hanketta varten vuonna 2024 tehtyihin luontoselvityksiin. Suunnitellulle talteenottolaitoksen alueelle on tehty pesimälinnusto- ja lahopaviosammalselvitykset sekä arvioitu alueen arvoa lepakoille. Siirtoputken alueen luontotietoja täydennetään vuonna 2025 pesimälinnusto-, lepakko- ja viitasammakko-, sudenkorento- ja saukkoselvityksillä.

Hankkeessa jo laaditut ja laadittavaksi suunnitellut luontoselvitykset ovat kattavat ja niiden tulokset tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Vantaan osalta ekologisten yhteyksien lähtötietoihin on syytä lisätä ja ottaa suunnittelussa huomioon vuonna 2023 valmistunut selvitys: Vantaan ekologist verkostot. Metsä- ja puustoinen verkosto, avointen biotooppien verkosto ja siniverkosto. Johanna Huttunen 2023. Myös Vantaan yleiskaavan 2020 ekologinen runkoyhteys, viheryhteyden kehittämiskohdat sekä luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeät alueet eli LUO-alueet tulee kuvata ja merkitä luontotietokartoille.

Siirtoputken vaihtoehtoinen reittiosuus B sijoittuu Westerkullassa Natura 2000 -alueen (Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet, FI0100065) välittömään läheisyyteen. Hankkeessa tulisi arvioida siirtoputken rakentamisen vaikutukset sen luonnonarvoihin ja luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen Natura-arvioinnin tarpeellisuus. Reittiosuus B:n on suunniteltu kulkevan Itäväylän varrella, joka jakaa myös etelässä Natura-alueen kahteen osaan. Vaihtoehtoinen reittiosuus A sijoittuu Westerkullan peltojen keskelle kauemmaksi Natura-alueesta. Reittivaihtoehto A aiheuttaa vähemmän häiriötä suojelluille metsäisille elinympäristöille kuin reittivaihtoehto B. Reittivaihtoehdon A linjauksessa on huomioitava Västerkullanpuro sekä paikallisen itälänsisuuntaisen puustoisien ekologisen yhteyden säilyminen Myllymäen LUO-alueen ja Mustavuoren lehdon välillä.

Vantaan kaupunki on ottanut käyttöön ekologisen kompensaation uusissa kaavahankkeissaan. Vantaan ympäristökeskus pitää tärkeänä, että ekologinen kompensaatio, eli hankkeen aiheuttamien luontohaittojen täysmääräinen korvaaminen muualla, sisällytettäisiin myös osaksi tätä hanketta niiltä osin, kuin hankkeesta aiheutunutta luontohaittaa ei voida lieventämishierarkian mukaisesti välttää tai lieventää.

Maa- ja kallioperä, pohjavesi ja pintavesi

Hanke ei Vantaan puolella sijaitse pohjavesialueilla. Fazerilan pohjavesialue jää sivuun sijaiten lähimmillään noin 400 m laitoksesta lounaaseen. Siirtoputkiston läheisyydessä, Itäväylän vieressä, sijaitsee lähteitä, jotka YVA-ohjelmassa on nimetty Mustavuoren lähdelammiksi. Siirtoputkiston eri

vaihtoehtojen vaikutuksia lähteisiin on myös arvioitava. Yhdestä lähteestä on olemassa vesitarkkailutuloksia, jotka voidaan toimittaa tausta-aineistoksi.

Siirtoputkiston alueella happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on Vantaan puolella kohtalainen vaihtoehtoisen reittiosuuden A reitillä Westerkullan kartanon viereisillä peltoalueilla. Todennäköisyys on korkea vaihtoehtoisen reittiosuuden B reitillä Itäväylän kohdalla. YVA-ohjelmassa on tunnistettu happamat sulfaattimaat ja niiden kaivun mahdollisesti aiheuttamat vaikutukset vesistöihin.

Ilmasto

Hankkeen ilmastovaikutukset tullaan YVA-ohjelman mukaan arvioimaan kattavasti hankkeen koko elinkaaren ajalta. Hanketta perustellaan ilmastovaikutuksilla ja hankkeen merkittävimiksi vaikutuksiksi on alustavasti arvioitu positiiviset ilmastovaikutukset, joten ilmastovaikutusten arviointi on syytä tehdä erityisellä huolellisuudella.

Hankkeen elinkaaren aikaisia häiriö- ja riskitilanteita ja niistä mahdollisesti aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä tulee tarkastella. Esimerkiksi mitä tapahtuu, jos hiilidioksidin laivaamiseen tarkoitettuja laivoja ei ole syystä tai toisesta saatavilla muutama kuukauteen tai logistiikkaketju muutoin katkeaa? Millaisia päästöjä tästä aiheutuu? Välivarastoinnin kapasiteetin suuruus olisi hyvä tuoda esiin myös tästä näkökulmasta.

Jo tiivistelmässä olisi hyvä tuoda hankkeen mittasuhteet paremmin esiin. Hanketta arvioijan on hyvä saada näkemys siitä, kuinka paljon hiilidioksidia otetaan talteen, kuinka paljon sitä mahtuu välivarastoon ja kuinka paljon yhteen laivaan, eli koko ketjun mittasuhteet olisi hyvä kuvata kerralla.

Arvioinnissa olisi hyvä tehdä vertailua myös Vantaan Energian talteen otettavan hiilidioksidin määrän (700 000 tn) ja hankkeen aiheuttamien kokonais- ja vuosittaisten päästöjen välillä, jotta hankkeen hyötysuhde tulisi ilmi. Arvioinnissa on hyvä tuoda esiin myös se, onko missään elinkaaren vaiheessa riskiä hiilidioksidin karkaamiselle, eli pääseekö hiilidioksidia ilmakehään.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Täytäntöönpano: Ote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sähköisesti, kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi

Muutoksenhakuohje: 3. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017; Annina Vuorsalo, puh. 040 595 4212; Anna Ojala, puh. 040 484 0738; Marja Vuorinen, puh. 050 314 5386 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)